EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 23.5.2022
COM(2022) 611 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reformem Finska na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Finska z roku 2022

{SWD(2022) 611 final} - {SWD(2022) 640 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reformem Finska na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Finska z roku 2022

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy[2], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241[3], kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost, vstoupilo v platnost dne 19. února 2021. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. Přispívá k hospodářskému oživení a k provádění udržitelných a prorůstových reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace, a současně zvyšuje odolnost ekonomik členských států a jejich potenciální růst. Pomáhá rovněž posílit udržitelné veřejné finance a podnítit růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci Nástroje pro oživení a odolnost [byl] dne [XX.] června 2022 aktualizován v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

---

1 Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

2 Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

(2) Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2022. Analýza náležitě zohlednila společný závazek, který byl v květnu 2021 znovu potvrzen na sociálním summitu v Portu a který spočívá v pokračujícím provádění evropského pilíře sociálních práv vyhlášeného Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 25. března 2022 potvrdila priority roční analýzy udržitelného růstu 2022 Evropská rada. Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování, ve které není Finsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum[4]. Téhož dne přijala Komise rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které Rada přijala dne 5. dubna 2022, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2022, který analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv a který Rada přijala dne 14. března 2022.

(3) Po celosvětové pandemii došlo k invazi Ruska na Ukrajinu a tato událost významně změnila geopolitickou a hospodářskou situaci. Ekonomiky členských států invazi pocítily například v podobě zdražení energií a potravin a slabších vyhlídek na růst. Vyšší ceny energie zatěžují zejména nejzranitelnější domácnosti, které se potýkají s energetickou chudobou nebo jsou touto chudobou ohroženy. EU rovněž zaznamenává bezprecedentní příliv osob prchajících z Ukrajiny. Za těchto okolností byla 4. března 2022 poprvé uplatněna směrnice o dočasné ochraně[5], na jejímž základě mohou osoby vysídlené z Ukrajiny oprávněně pobývat v EU a získávají přístup na trh práce, jakož i ke vzdělávání a odborné přípravě, zdravotní péči, bydlení a sociálnímu zabezpečení.

(4) Ve světle rychle se měnící hospodářské a geopolitické situace se evropský semestr v roce 2022 vrací k široké koordinaci hospodářských politik a politik zaměstnanosti, přičemž se vyvíjí v souladu s požadavky na provádění Nástroje pro oživení a odolnost, jak je uvedeno v roční analýze udržitelného růstu 2022. Provádění přijatých plánů pro oživení a odolnost má zásadní význam pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru, neboť tyto plány řeší všechny nebo významnou část příslušných doporučení pro jednotlivé země vydaných v rámci cyklů evropského semestru 2019 a 2020. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019 a 2020 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241, a relevantní jsou i veškerá doporučení pro jednotlivé země vydaná do dne předložení upraveného plánu.

(5) Obecná úniková doložka je aktivní od března 2020[6]. Ve svém sdělení ze dne 3. března 2021[7] vyjádřila Komise názor, že by rozhodnutí o deaktivaci nebo dalším uplatňování obecné únikové doložky mělo být považováno za celkové posouzení stavu hospodářství, přičemž klíčovým kvantitativním kritériem by měla být úroveň hospodářské činnosti v EU nebo eurozóně ve srovnání s úrovněmi před krizí (konec roku 2019). Zvýšená nejistota a silná rizika nepříznivého vývoje hospodářského

---

4 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy, Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

5 Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1.

6 Sdělení Komise Radě o aktivaci obecné únikové doložky v rámci Paktu o stabilitě a růstu, Brusel, 20.3.2020, COM(2020) 123 final.

7 Sdělení Komise Radě – Rok od vypuknutí pandemie COVID-19: reakce v oblasti fiskální politiky, Brusel, 3.3.2021, COM(2021) 105 final.

výhledu v souvislosti s válkou v Evropě, bezprecedentní nárůst cen energií a pokračující narušení dodavatelského řetězce vyžadují prodloužení platnosti obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu do roku 2023.

(6) V souladu s přístupem uvedeným ve stanovisku Rady ze dne 18. června 2021 k programu stability z roku 2021 se nastavení fiskální politiky v současné době nejlépe měří jako změna primárních výdajů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů), s výjimkou dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19, avšak včetně výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a z jiných fondů EU, v poměru ke střednědobému potenciálnímu růstu[8]. Aby bylo možné posoudit, zda je vnitrostátní fiskální politika obezřetná a zda její složení přispívá k udržitelnému oživení v souladu se zelenou a digitální transformací, je nad rámec celkové orientace fiskální politiky věnována pozornost rovněž vývoji primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů[9] (očištěných od diskrečních opatření na straně příjmů a s výjimkou dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19) a investic.

(7) Dne 2. března 2022 přijala Komise sdělení obsahující obecné pokyny k fiskální politice pro rok 2023, jehož cílem je podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států, a tím posílit koordinaci politik[10]. Komise uvedla, že na základě makroekonomického výhledu zimní prognózy z roku 2022 se přechod od celkové podpůrné orientace fiskální politiky v období 2020–2022 k obecně neutrální souhrnné orientaci fiskální politiky v roce 2023 jeví jako přiměřený, přičemž je současně připravena reagovat na vyvíjející se hospodářskou situaci. Komise oznámila, že by fiskální doporučení pro rok 2023 měla i nadále rozlišovat mezi jednotlivými členskými státy a zohledňovat možné efekty přelévání mezi jednotlivými zeměmi. Komise vyzvala členské státy, aby tyto pokyny zohlednily ve svých programech stability a konvergenčních programech. Komise je odhodlána pečlivě sledovat hospodářský vývoj a v případě potřeby své politické pokyny upravit, a to nejpozději v rámci jarního balíčku evropského semestru koncem května 2022.

(8) Pokud jde o fiskální pokyny poskytnuté dne 2. března 2022, fiskální doporučení pro rok 2023 zohledňují zhoršený hospodářský výhled, zvýšenou nejistotu a další rizika nepříznivého vývoje a vyšší inflaci ve srovnání se zimní prognózou. Vzhledem k těmto skutečnostem musí fiskální reakce rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti a udržet kupní sílu nejzranitelnějších domácností, aby se prostřednictvím cílených a dočasných opatření zmírnil dopad růstu cen energie a pomohly omezit inflační tlaky plynoucí ze sekundárních účinků; fiskální politika musí zůstat aktivní, aby se přizpůsobila rychle se vyvíjejícím okolnostem, a musí být diferencována podle jednotlivých zemí v závislosti na jejich fiskální a hospodářské situaci, a to i pokud jde o vystavení krizi a příliv vysídlených osob z Ukrajiny.

(9) Dne 27. května 2021 předložilo Finsko v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 Komisi svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19

---

8 Odhady orientace fiskální politiky a jejích složek v tomto doporučení jsou odhady Komise založené na předpokladech, z nichž vychází prognóza Komise z jara 2022. Odhady Komise týkající se střednědobého potenciálního růstu nezahrnují pozitivní dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální růst podpořit.

9 Nefinancováno z grantů z Nástroje pro oživení a odolnost a z jiných fondů EU.

10 Sdělení Komise Radě: Pokyny v oblasti fiskální politiky pro rok 2023, Brusel, 2.3.2022, COM(2022) 85 final.

nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu pro oživení a odolnost v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 29. října 2021 přijala Rada rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Finska. Uvolnění splátek je podmíněno rozhodnutím Komise přijatým v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, že Finsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž skutečnost, že nedošlo ke zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

(10) Dne 13. dubna 2022 předložilo Finsko v souladu s lhůtou stanovenou v článku 4 nařízení (ES) č. 1466/97 svůj národní program reforem na rok 2022 a svůj program stability z roku 2022. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2022 rovněž zprávy, které Finsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění jeho plánu pro oživení a odolnost.

(11) Komise zveřejnila dne 23. května 2022 zprávu o Finsku[11] pro rok 2022. V této zprávě byl posouzen pokrok, jejž Finsko učinilo v plnění příslušných doporučení, která Rada přijala v letech 2019, 2020 a 2021, a bylo zhodnoceno provádění plánu pro oživení a odolnost ze strany Finska, a to na základě srovnávacího přehledu oživení a odolnosti. Vycházejíc z této analýzy poukázala zpráva o Finsku na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a o nové a vyvíjející se výzvy včetně těch, jež vyplývají z ruské invaze na Ukrajinu. Posoudila rovněž pokrok Finska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů EU v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(12) Dne 23. května 2022 vydala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 SFEU. Tato zpráva se zabývala rozpočtovou situací Finska, neboť jeho veřejný dluh v roce 2021 překročil referenční hodnotu 60 % HDP stanovenou ve Smlouvě a Finsko nedodrželo doporučenou hodnotu pro snižování dluhu. Zpráva dospěla k závěru, že kritérium dluhu nebylo splněno. V souladu se sdělením ze dne 2. března 2022 měla Komise v rámci svého posouzení všech příslušných faktorů za to, že dodržení doporučené hodnoty pro snižování dluhu by znamenalo příliš vysoké předsunuté fiskální úsilí, které by mohlo ohrozit růst. Komise se proto domnívá, že dodržení doporučené hodnoty pro snižování dluhu není za současných výjimečných hospodářských podmínek opodstatněné. Jak bylo oznámeno, Komise na jaře 2022 nenavrhla zahájit nové postupy při nadměrném schodku a na podzim 2022 znovu posoudí, zda je vhodné navrhnout zahájení postupu při nadměrném schodku.

(13) Dne 20. července 2020 Rada Finsku doporučila, aby v letech 2020 a 2021 přijalo v souladu s obecnou únikovou doložkou veškerá nezbytná opatření k účinnému řešení pandemie, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Rovněž Finsku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetné střednědobé fiskální pozice a zajištění udržitelnosti dluhu při souběžném zvyšování investic. Na základě údajů potvrzených Eurostatem klesl v roce 2021 schodek sektoru vládních institucí Finska z 5,5 % HDP v roce 2020 na 2,6 % v roce 2021. Reakce Finska v oblasti fiskální politiky podpořila v roce 2021 hospodářské oživení, zatímco dočasná mimořádná podpůrná opatření klesla z 2,8 % HDP v roce 2020 na 1,7 % v roce 2021. Opatření přijatá Finskem v roce 2021 jsou v

[11] SWD(2022) 611 final.

souladu s doporučením Rady ze dne 20. července 2020. Diskreční rozpočtová opatření přijatá vládou v letech 2020 a 2021 byla dočasná nebo byla doprovázena kompenzačními opatřeními. Na základě údajů potvrzených Eurostatem činil v roce 2021 veřejný dluh 65,8 % HDP.

(14) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce v programu stability z roku 2022, je realistický. Vláda předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2022 o 1,5 % a v roce 2023 o 1,7 %. Pro srovnání, prognóza Komise z jara 2022 předpokládá mírně vyšší růst reálného HDP ve výši 1,6 % v roce 2022 a 1,7 % v roce 2023. Ve svém programu stability z roku 2022 vláda očekává, že se celkový schodek státního rozpočtu v roce 2022 sníží na 2,2 % HDP a v roce 2023 na 1,7 %. Pokles v roce 2022 odráží zejména silný růst hospodářské činnosti a ukončení většiny mimořádných opatření. Podle programu se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP vzroste v roce 2022 na 66,2 % a v roce 2023 na 66,9 %. Na základě politických opatření známých ke dni uzávěrky prognózy předpokládá prognóza Komise z jara 2022 schodek veřejných financí pro rok 2022 ve výši 2,2 % HDP a pro rok 2023 ve výši 1,7 %. To je v souladu se schodkem předpokládaným v programu stability z roku 2022. Prognóza Komise z jara 2022 předpokládá podobný poměr veřejného dluhu k HDP ve výši 65,9 % v roce 2022 a 66,6 % v roce 2023.

Na základě prognózy Komise z jara 2022 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu odhaduje na 1,2 %. V tomto odhadu však není zahrnut dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální hospodářský růst Finska podpořit.

(15) V roce 2022 vláda postupně zrušila většinu opatření přijatých v reakci na krizi COVID-19, takže se předpokládá, že dočasná mimořádná podpůrná opatření klesnou z 1,7 % HDP v roce 2021 na 0,2 % v roce 2022. Schodek veřejných financí je ovlivněn opatřeními, která byla přijata s cílem čelit hospodářským a sociálním dopadům růstu cen energie, který se podle prognózy Komise z jara 2022 v roce 2022 odhaduje na 0,1 % HDP a v roce 2023 na 0,0 % HDP[12]. K těmto opatřením patří především dočasná daňová opatření (např. odpočet cestovních výdajů). Tato opatření byla oznámena jako dočasná. Pokud by však ceny energií zůstaly vysoké i v roce 2023, mohla by některá z těchto opatření pokračovat. Schodek veřejných financí je ovlivněn rovněž náklady na poskytnutí dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny, které se podle prognózy Komise z jara 2022 odhadují na 0,1 % HDP v roce 2022 a 0,2 % v roce 2023[13], jakož i zvýšenými náklady na výdaje na obranu o 0,3 % HDP v roce 2022 a 0,1 % HDP v roce 2023.

(16) Dne 18. června 2021 Rada Finsku[14] doporučila, aby v roce 2022 zachovalo podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného Nástrojem pro oživení a odolnost, a zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Rovněž Finsku

---

[12] Číselné údaje představují úroveň ročních rozpočtových nákladů na opatření přijatá od podzimu 2021, včetně běžných příjmů a výdajů, jakož i opatření v oblasti kapitálových výdajů, je-li to relevantní.

[13] Předpokládá se, že celkový počet vysídlených osob z Ukrajiny do EU dosáhne do konce roku 2022 postupně 6 milionů a jejich zeměpisné rozložení se odhaduje na základě velikosti stávající diaspory, relativního počtu obyvatel přijímajícího členského státu a skutečného rozložení vysídlených osob z Ukrajiny v celé EU v březnu 2022. Pokud jde o rozpočtové náklady na osobu, odhady vycházejí z mikrosimulačního modelu Euromod Společného výzkumného střediska Komise, přičemž se berou v úvahu jak peněžní převody, na něž mohou mít lidé nárok, tak věcné dávky, jako je vzdělávání a zdravotní péče.

[14] Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Finska z roku 2021, Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 126.

doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a zajištění fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu a současně posilovat investice s cílem podpořit růstový potenciál.

(17) Na základě prognózy Komise z jara 2022 a informací obsažených v programu stability Finska z roku 2022 se předpokládá, že v roce 2022 bude orientace fiskální politiky podpůrná ve výši –0,6 % HDP[15]. Finsko hodlá nadále podporovat oživení tím, že využije Nástroj pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic, jak doporučila Rada. Kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů EU k hospodářské činnosti by se měl ve srovnání s rokem 2021 zvýšit o 0,2 procentního bodu HDP. Předpokládá se, že příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k orientaci fiskální politiky bude mít v roce 2022 expanzivní povahu a dosáhne 0,2 procentního bodu[16]. Finsko proto hodlá zachovat investice financované z vnitrostátních zdrojů, jak doporučila Rada. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 expanzivní povahu a dosáhne 0,1 procentního bodu. To zahrnuje dodatečný dopad opatření k řešení hospodářského a sociálního dopadu zvýšení cen energií (0,1 % HDP), jakož i nákladů na poskytnutí dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP).

(18) V roce 2023 se v prognóze Komise z jara 2022 počítá s nastavením fiskální politiky ve výši 0,3 % HDP za předpokladu nezměněné politiky[17]. Finsko by mělo v roce 2023 nadále využívat granty z Nástroje pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic na podporu oživení. Kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů EU k hospodářské činnosti by se měl ve srovnání s rokem 2022 zvýšit o 0,2 procentního bodu HDP. Předpokládá se, že příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k orientaci fiskální politiky bude mít v roce 2023 expanzivní povahu a dosáhne 0,1 procentního bodu[18]. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (po odečtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 utlumující povahu a dosáhne 0,4 procentního bodu. To zahrnuje dopad postupného ukončování opatření zabývajících se zvýšením cen energií (0,1 % HDP) a dodatečné náklady na poskytnutí dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP).

(19) V programu stability z roku 2022 se očekává, že schodek veřejných financí postupně klesne na 1,4 % v roce 2024 a na 1,8 % do roku 2025. Proto se plánuje, že schodek veřejných financí zůstane v programovém období pod úrovní 3 % HDP. Podle programu se předpokládá, že poměr veřejného dluhu k HDP poroste do roku 2025,

---

15 Záporné (kladné) znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému (nedostatečnému) růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což naznačuje expanzivní (utlumující) fiskální politiku.

16 Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít expanzivní povahu a bude činit 0,3 procentního bodu HDP.

17 Záporné (kladné) znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému (nedostatečnému) růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což naznačuje expanzivní (utlumující) fiskální politiku.

18 Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít utlumující povahu a bude činit 0,2 procentního bodu HDP.

konkrétně v roce 2024 vzroste na 68,0 % a v roce 2025 na 69,1 %. Podle analýzy Komise se rizika udržitelnosti dluhu ve střednědobém horizontu jeví jako střední.

(20) Finský systém sociálního zabezpečení zajišťuje rozsáhlé pokrytí a účinnou ochranu před chudobou, vyznačuje se však také velkou složitostí a určitou vnitřní neefektivností. To se týká zejména kombinace příjmů z pracovní činnosti a sociálních dávek a řešení dlouhodobé nezaměstnanosti. Pro zefektivnění systému a zvýšení pobídek k práci při současném zachování sociální ochrany a zvýšení míry zaměstnanosti v souladu s dlouhodobými cíli vlády bude zásadní komplexní reforma sociálního zabezpečení. Je třeba zvýšit vládní příjmy plynoucí z daní z příjmů a posílit efektivnost výdajů na sociální ochranu, a podpořit tak udržitelnost veřejných financí. V roce 2020 byl zvláštní parlamentní výbor pověřen, aby do roku 2027 navrhl reformu. V lednu 2022 zveřejnil výbor výsledky své činnosti, pokud jde o zmapování problémů, a další fáze spočívá ve vypracování možných řešení zjištěných problémů a navržení alternativních způsobů uspořádání sociálního zabezpečení. Přijetí vládního plánu na reformu sociálního zabezpečení na základě práce výboru by mělo posílit pokrok při přípravě reformy a připravit půdu pro její provedení.

(21) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) a s přílohou V kritériem 2.2 nařízení (EU) 2021/241 zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Ty pomáhají řešit všechny nebo významnou část hospodářských a sociálních výzev uvedených v doporučeních, která Finsku adresovala Rada v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020, jakož i ve veškerých doporučeních pro členský stát vydaných do dne přijetí plánu. Plán zahrnuje zejména aktualizaci zákona o změně klimatu a probíhající reformu v oblasti průběžného vzdělávání, sociální reformu a reformu zdravotnictví. Obsahuje rovněž opatření na podporu zaměstnanosti, jakož i opatření k posílení boje proti praní peněz a na podporu vytvoření kladného registru úvěrů.

(22) Očekává se, že provádění plánu pro oživení a odolnost Finska přispěje k dosažení dalšího pokroku v oblasti zelené a digitální transformace. Na opatření podporující klimatické cíle připadá ve Finsku 50,1 % celkových prostředků, které byly na plán přiděleny, a na opatření podporující digitální cíle pak připadá 27,5 % z těchto celkových prostředků. Plnohodnotné provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s příslušnými milníky a cíli pomůže Finsku rychle se zotavit z dopadů krize COVID-19 a současně posílí jeho odolnost. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu, je i nadále důležité systematické zapojování sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.

(23) Dne 5. května 2022 schválila Komise pro Finsko programové dokumenty v rámci politiky soudržnosti[19] s výjimkou Fondu pro spravedlivou transformaci a programu politiky soudržnosti pro Alandy. Alandy předložily program politiky soudržnosti dne 4. dubna 2022. V souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 Finsko při programování fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 zohlednilo příslušná doporučení, která mu byla vydána. To je předpokladem pro zlepšení účinnosti a pro maximalizaci přidané hodnoty finanční

[19] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky. Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159.

podpory, kterou má země obdržet z fondů politiky soudržnosti, a zároveň je tak podporována koordinace, doplňkovost a soudržnost mezi těmito fondy a dalšími nástroji a fondy Unie. Úspěšné provádění Nástroje pro oživení a odolnost a programů politiky soudržnosti také závisí na odstranění překážek, které stojí v cestě investicím na podporu zelené a digitální transformace a vyváženého územního rozvoje.

(24) Plán REPowerEU, který reaguje na mandát hlav států a předsedů vlád EU ve Versailleském prohlášení, má v co nejkratší době postupně odstranit závislost Evropské unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. Za tímto účelem jsou na základě dialogu s členskými státy určeny nejvhodnější projekty, investice a reformy na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni. Cílem těchto opatření je snížit celkovou závislost na fosilních palivech a při dovozu fosilních paliv se odklonit od Ruska.

(25) Ačkoliv je finské hospodářství v EU jedním z energeticky nejnáročnějších, vytyčilo si Finsko cíl stát se do roku 2035 uhlíkově neutrálním a první sociální společností bez fosilních paliv. K hlavním odvětvím, která musí přispět k výraznému snížení emisí skleníkových plynů, patří energetika, průmysl, doprava a sektor budov. S ohledem na dosažení tohoto cíle představuje výzvu značný nedostatek soukromých a veřejných investic a rovněž opoždění investic do energie z obnovitelných zdrojů v důsledku nahromadění nevyřízených žádostí o environmentální povolení. Podle údajů z roku 2020 je Finsko velmi závislé na Rusku, pokud jde o dovoz zemního plynu (67 % oproti 44 % v EU), ropy (84 % v porovnání s 26 % v EU) a uhlí (55 % oproti 54 % v EU)[20]. Finské hospodářství je však pouze v omezené míře závislé na dovozu plynu (který v roce 2020 představoval ve skladbě zdrojů energie pouze 6,9 %), přičemž dovoz všech tří zdrojů lze do značné míry nahradit jinými palivy či dovozem z jiných zemí. Finsko zavedlo krizová opatření s cílem zajistit v případě možného přerušení dodávek další fungování odvětví, která jsou na těchto vstupech závislá, a přijímá opatření k diverzifikaci dovozu energie a odklonu od Ruska. Finsko využívá minimální množství plynu k vytápění domácností, přičemž elektrárny jsou obecně schopny nahradit plyn jinými palivy. Ačkoli Finsko nemá přístup k vnitrostátním skladovacím zařízením pro plyn, v roce 2020 začal fungovat obousměrný plynovod Balticconnector a Finsko předpokládá, že ve druhém pololetí tohoto roku dokončí svůj třetí terminál na LNG. Spolu se dvěma již existujícími terminály LNG a potenciálními budoucími projekty se očekává, že celková kapacita dovozu plynu brzy pokryje významnou část finských potřeb dovozu plynu. Doporučuje se, aby nové investice do infrastruktury a sítí související s plynem obstály pokud možno i v budoucnu, a usnadnily tak jejich dlouhodobou udržitelnost prostřednictvím budoucího nového využití udržitelných paliv. Přibližně třetinu finské skladby zdrojů energie dosud tvoří ropa a uhlí, ačkoli Finsko nahrazuje rovněž svůj dovoz ropy a uhlí z Ruska. V roce 2020 představovala v energetické skladbě zdrojů jaderná energie 17 % a Rusko je důležitým zdrojem jaderného paliva. Ve Finsku činí v současnosti míra propojení elektroenergetických soustav 29 %, ve střednědobém horizontu se však má podle očekávání zvýšit. Ve Finsku by bylo možné posílit vnitrostátní přenos elektřiny. Ačkoliv se Finsko zbavuje své omezené závislosti na dovozu fosilních paliv z Ruska, stávající okolnosti vyžadují urychlení a zvýšení investic do dekarbonizace a zajištění energetické účinnosti a bezpečnosti dodávek. To zahrnuje další zefektivnění povolovacích řízení, aby se odstranilo nahromadění nevyřešených energetických

[20] Eurostat (2020), podíl ruského dovozu na celkovém dovozu zemního plynu, surové ropy a černého uhlí. Pokud jde o průměr EU-27, celkový dovoz je založen na dovozu ze zemí mimo EU-27. Pokud jde o Finsko, celkový dovoz zahrnuje obchod uvnitř EU. Surová ropa nezahrnuje produkty z rafinované ropy.

projektů a usnadnily další prioritní investice. Bude zapotřebí další zvýšení ambicí Finska při snižování emisí skleníkových plynů a zvyšování podílu energie z obnovitelných zdrojů a energetické účinnosti, aby byly v souladu s cíli iniciativy „Fit for 55“.

(26) Vzhledem k tomu, že urychlený přechod na klimatickou neutralitu a odklon od fosilních paliv vytvoří v řadě odvětví značné náklady na restrukturalizaci, může Finsko v rámci politiky soudržnosti využívat mechanismus pro spravedlivou transformaci, aby zmírnilo socioekonomický dopad přechodu v nejpostiženějších regionech. Finsko může mimoto využít Evropský sociální fond plus ke zlepšení pracovních příležitostí a posílení sociální soudržnosti.

(27) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada program stability z roku 2022 a její stanovisko[21] je promítnuto do níže uvedeného doporučení č. 1.

(28) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se hospodářské politiky eurozóny, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Finska se to odráží zejména v níže uvedených doporučeních č. 1 a č. 2,

DOPORUČUJE Finsku v letech 2022 a 2023:

1. V roce 2023 zajistit, aby růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů byl v souladu s celkově neutrální orientací politiky, a to s přihlédnutím k pokračující dočasné a cílené podpoře domácností a podniků, které jsou nejvíce ohroženy zvýšením cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Být připraveno přizpůsobit běžné výdaje vyvíjející se situaci. Rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a do energetické bezpečnosti, mimo jiné využitím Nástroje pro oživení a odolnost, plánu REPowerEU a dalších fondů EU. V období po roce 2023 provádět fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic. Předložit politické návrhy na reformu sociálního zabezpečení, jejichž cílem je zvýšit účinnost systému sociálních dávek, zlepšit pobídky k práci a rovněž podpořit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí.

2. Pokračovat v provádění jeho plánu pro oživení a odolnost v souladu s milníky a cíli uvedenými v prováděcím rozhodnutí Rady ze dne 29. října 2021. Pokročit při provádění programu politiky soudržnosti na období 2021–2027 schváleného pro Finsko a urychleně dokončit jednání s Komisí ohledně programových dokumentů v rámci politiky soudržnosti na období 2021–2027 pro Alandy a Fond pro spravedlivou transformaci, aby bylo možno zahájit jejich provádění.

[21] Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

3. Snížit celkovou závislost na dovozu fosilních paliv a diverzifikovat dovoz fosilních paliv urychlením zavádění obnovitelných zdrojů energie, mimo jiné dalším zjednodušením povolovacích postupů, a podpořit investice do dekarbonizace průmyslu a elektrifikace dopravy. Rozvíjet energetickou infrastrukturu za účelem zvýšení bezpečnosti dodávek.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně